

منبع: خاطرات مهندس مهدی بازرگان - شصت سال خدمت و مقاومت

جلد نخست ، صفحات ۳۳۶ تا ۳۳۴ مؤسسه خدمات فرهنگی رسا

اسامی عده ای از فعالین و کوشندگان نهضت مقاومت ملی که در کمیته های وابسته فعالیت داشته اند

س - پیش از اینکه عملکرد و کارنامه نهضت ملی را در سال هال اول بعد از کودتا تشریح کنید، بی مناسبت نیست افرادی را که در این دوره در نهضت مقاومت ملی و در شرایط دشوار، فداکاری و جانفشانی کرده اند، معرفی نمایید.

پس از قریب چهل سال که از آن دوران می گذرد، معرفی تمامی این افراد و نحوه فعالیت های آنها دشوار است، حتی اسامی همه کادرهای نهضت مقاومت و مسؤولین کمیته ها را بخاطر ندارم. در یورش های مأمورین انتظامی و فرمانداری نظامی به حوزه ها و دستگیری افراد، بسیاری از اوراق و استناد از میان رفت. بدین ترتیب جمع آوری و تنظیم استنادی که باقی مانده بود، در سال های قبل انقلاب، با توجه به شرایط خفغان و محدودیت های پلیس و سازمان امنیت امکان نیافت.

بعد از پیروزی انقلاب نیز، دستیابی به همه کسانی که در متن مبارزات گذشته بودند و می توانستند در جمع آوری تنظیم استناد و اوراق، نهضت آزادی را یاری

کنند، به دلایل مختلف امکان نداشت، با این همه، کوشش زیادی به عمل آمد تا قسمت‌هایی از این استناد جمع‌آوری و پس از تنظیم و تدوین به صورت مجموعه‌ای چاپ و منتشر گردد و از این طریق، گامی در کمک به تدوین تاریخ مبارزات ملت ایران برداشته شود.

حاصل این کوشش‌ها، تهیه پنج مجلد، تحت عنوان: استناد نهضت مقاومت ملی، بشرح زیر است:

جلد اول: استناد سال‌های ۱۳۳۵-۱۳۳۲

جلد دوم: مجموعه نشریات «راه مصدق» و ضمایم آن و نشریات واحدهای وابسته به نهضت مقاومت ملی

جلد سوم: استناد سال‌های ۱۳۳۶-۱۳۳۵

جلد چهارم: استناد سال‌های ۱۳۴۰-۱۳۳۶

جلد پنجم: استناد درون سازمانی

در مورد شناسایی مسؤولین کمیته‌ها، حوزه‌ها و فعالین مقاومت ملی، تا آنجا که بخاطر مانده است (جدا از افراد هیأت موسس و کمیته مرکزی که قبل از آنها نامبرده شد) این اشخاص، موسس و اعضای کمیته‌ها بودند: اعضا و فعالان دانشگاه تهران: حیدر رقابی (هاله) - مصطفی چمران - ابراهیم یزدی - عزت‌الله سحابی - پورفر - عباس شبیانی - عباس امیرانتظام - باقر رضوی - مسعود حجازی - رضا کاشفی - جهانگیر عظیما...

اعضاء و فعالان کمیته بازار: حاج حسن شمشیری - عباس رادنیا - حسن میرمحمدصادقی - حاج حسن قاسمیه - حاج محمد تقی انواری - ابراهیم کریم‌آبادی - حاج نوروزعلی لیاسچی - حاج محمود مانیان - حاج احمد حریری - حاج محمدحسین راسخ‌افشار - امیرحسین پولادی - احمد توانگر - تحریریان - حاج غلامحسین اتفاق - عباس سمیعی - صالحی‌نیا....

کمیته ادارات دولتی: مهندس اقلیدی - مهندس رضی - گل پروران...

کمیته روحانیون: آیت‌الله حاج سید ضیاء الدین جوادی - آیت‌الله جلالی موسوی - آیت‌الله سید محمد طالقانی - آیت‌الله سید جعفر غروی - آیت‌الله رضوی قمی - شیخ آقا بزرگ تهرانی - حجت‌الاسلام رسولی....

کمیته رابط احزاب: داریوش فروهر - دکتر محمدعلی خنجی - محمد نخشب - شاپور بختیار - دانشپور - حسین راضی - علی اکبر نوشین....

کمیته انتشارات و تبلیغات: فتح الله بنی صدر - جهانگیر عظیما - حسن نزیه - عزت الله سحابی - سید محمد صادق رضوی - مسعود حجازی - عباس سمیعی - دانشپور - ابراهیم یزدی - ابوالقاسم رضوی - عباس شیبانی - محمد حسن خرمشاهی - محمد پورستادی - حسین سکاکی - مهدی بازرگان... کمیته اجرایی (همانگونه تصمیمات کمیته رهبری و ابلاغ آن به کمیته‌ها): یدالله سحابی - فتح الله بنی صدر - رحیم عطایی - عباس رادنیا - عباس سمیعی - عباس امیرانتظام - ابراهیم یزدی - کریم آبادی - حسن نزیه - نصرت الله امینی - دکتر مشایخی - دانشپور - محمد پورستادی - حسین شاه حسینی - اصغر گیتی بین - اصغر پارسا - علی اکبر نوشین - ابوالفضل مرتضی - دکترا خوی - شکیب نیا - باقر رضوی - مهدی بازرگان...

کمیته‌های دیگری به نام‌های ایالتی، شهرستان‌ها، سیاسی، مالی و انتخابات وجود داشت که نام اعضای آنها، جزو کمیته مشهد از جمله آقایان: تقی شریعتی - طاهر احمدزاده - حاج عاملزاده - نورعلی تابنده - حسن روحانی - محمد تقی خوشنویسان - میر عابدی - دکتر میردامادی - حکیمی - ذبیح الله آسايش را به خاطر ندارم.

این شخصیت‌های سیاسی و علمی نیز که با نهضت مقاومت ملی همگامی و همکاری کردند: علامه دهخدا - خلیل ملکی - دکتر عبدالله معظمی - دکتر عبدالحسین اردلان - دکتر شمس الدین امیرعلایی - باقر کاظمی - مهندس احمد زنگنه - مهندس کاظم حسینی - حاج سید رضا فیروزآبادی - دکتر کمال جناب - دکتر محمد قریب - دکتر اسدالله بیژن - مهندس ابوطالب گوهربان - مهندس حسن شفاقی - مهندس خلیلی - مهندس انتظام - دکتر نعمت اللهی - دکتر شاپور بختیار - دکتر حبیم عابدی - دکتر میربابایی - حاج سید مهدی رضوی - حسن صدر - دکتر غلامحسین مصدق - مهندس احمد مصدق ... در اینجا باید از همه مردان و زنانی یاد کنم، که عضو نهضت مقاومت بودند، همچنین هزاران زن و مردی که در دانشگاه، بازار، ادارات، مدارس، اشاره پایین، کسبه، کارگران کارخانه‌ها که عضو نهضت نبودند، اما به ندای رهبری نهضت مقاومت پاسخ دادند؛ دست از کار کشیدند، در تظاهرات علیه رژیم کودتا شرکت کردند، مجروح شدند، به زندان رفتند و نسبت به آرمان‌های نهضت ملی و فادار ماندند، برای کسب آزادی و اعتلای نام ایران جانفشانی کردند و ناشناس مانده‌اند.